

Historie, současnost a perspektivy šlechtění VST Rožnov- Zubří

Ing. Zdeněk Both, Ph.D., doc. Ing. Bohumír Cagaš, CSc.

OSEVA PRO s.r.o., o.z. Výzkumná stanice travinářská Rožnov-Zubří

OSEVA vývoj a výzkum s.r.o.

Historický přehled

Období 1920 – 1940 počátky šlechtění

Dr. Ing. Ladislav Brada

- 1923 nástup do rožnovské stanice
- 1924 zajišťování výchozího šlechtitelského materiálu - přírodní sběry v oblasti moravskoslezského Pobeskydí
- Získaný šlechtitelský materiál byl vysázen do školky o výměře 18 arů

pohánka hřebenitá	152 trsů
ovsík vyvýšený	33 trsů
trojštět (ovsík) žlutavý	44 trsů
kostřava luční	23 trsů
kostřava červená	21 trsů
lipnice bahenní (úrodná)	8 trsů
bojínek luční	10 trsů
jetel luční (červený)	600 trsů
Jetel zvrhlý (švédský)	30 trsů

Dr. Ing. Josef Demela

- 1925 nástup do rožnovské stanice
- Významný rozvoj šlechtitelské práce. Výměra školek se zvýšila na 50 arů

Historický přehled

Období 1920 - 1940:

15 odrůd trav - jedny z prvních a v praxi rozšířených odrůd
(Rožnovský, Rožnovská)

Druh	Odrůda	Rok povolení	Udržovatel
Lipnice hajní	Rožnovská	1940 reg. ukončena 1979	-
Kostřava červená výběžkatá	Rožnovská	1940 reg. ukončena 1976	-
Lipnice luční	Rožnovská	1940 reg. ukončena 1989	-
Srha laločnatá	Rožnovská	1940 reg. ukončena 1982	-
Psárka luční	Rožnovská	1940 reg. ukončena 1949-57 ?	-
Jílek vytrvalý	Rožnovský	1940 reg. ukončena 1983	-
Jílek mnohokvětý	Rožnovský	1940 reg. ukončena 1988	-
Bojínek luční	Rožnovský	1940 reg. ukončena 1962	-

Historický přehled

Období 1920 - 1940:

15 odrůd trav - jedny z prvních a v praxi rozšířených odrůd (Rožnovský, Rožnovská)

Druh	Odrůda	Rok povolení	Udržovatel
Pohánka hřebenitá *)	Rožnovská	1940 reg. ukončena 2007	OSEVA PRO, Tagro Červený Dvůr
Jílek mnohokvětý jednoletý	Rožnovský	1940	OSEVA PRO, AGROGEN s.r.o.
Ovsík vyvýšený	Rožnovský	1940	OSEVA PRO
Psineček veliký	Rožnovský	1940	OSEVA PRO, AGROGEN s.r.o.
Trojštět žlutavý	Rožnovský	1940	OSEVA PRO, DLF - Trifolium
Kostřava luční	Rožnovská	1940	OSEVA PRO
Lipnice bahenní	Rožnovská	1940	OSEVA PRO, DLF - Trifolium

*) druhy neuvedené v Seznamu odrůd zapsaných ve Státní odrůdové knize

Historický přehled

Období 1940 – 1990

- padesátá léta: přenesení šlechtění z Rožnova p. R. na jiná pracoviště
- v souvislosti se vznikem Výzkumného a šlechtitelského ústavu pícninářského (VŠÚP) Troubsko u Brna byly rozděleny úkoly (popis výchozího šlecht. materiálu – genetické zdroje (sortimenty), vlastní šlechtění, množení a prodej osiva vyšlechtěných odrůd)
- odrůdy vzniklé ve Výzkumné stanici travinářské v osmdesátých letech jsou „vedlejším produktem“ práce s genetickými zdroji trav
- zákaz šlechtění na pracovišti (1982)

Druh	Odrůda	Rok povolení	Udržovatel
Kostřava červená trsnatá	Zulu dříve Valaška	1974	OSEVA PRO
Lipnice hajní	Dekora	1979	OSEVA PRO, Tagro Červený Dvůr
Lipnice smáčknutá	Razula	1989 reg. ukončena 2007	OSEVA PRO

Historický přehled

Období 1990– dosud

- 1994 vznik OSEVA PRO s.r.o.
- zastupování zahraničních odrůd, vznik NOVUM SEEDS s.r.o. a přihlašování vybraných odrůd DSV
- odkoupení výchozího šlechtitelského materiálu od DSV:

Jílek vytrvalý	LINAR
Lipnice luční	LIPOA
- v současné době udržuje VST Rožnov-Zubří **23 odrůd různých druhů trav, pohanky obecné a lupiny bílé** včetně zajištění produkce rozmnožovacího materiálu

Přehled odrůd vyšlechtěných na VST Zubří od roku 1998

a) Travní druhy

- Vlastní šlechtění – šlechtitelský tým kolem doc. Cagaše
- Koncentrace na méně frekventované druhy nebo odrůdy se zvláštními vlastnostmi

Druh	Odrůda	Rok povolení	Udržovatel
Medyněk vlnatý *)	Hola	1998 reg. ukončena 2008	OSEVA PRO
Psárka luční	Zuberská	2001	OSEVA PRO
Chrastice rákosovitá	Chrastava	2007	OSEVA PRO
Bojínek hlíznatý	Zubr	2008	OSEVA PRO
Jílek vytrvalý	Zekol	2009	OSEVA VaV
Lipnice luční	Zuzka	2011	OSEVA PRO
Jílek vytrvalý	Zifer	2012	OSEVA VaV
Jílek vytrvalý	Zelot	2013	OSEVA VaV
Jílek vytrvalý	Zirkon	2014	OSEVA PRO
Jílek vytrvalý	Zamini	2014	OSEVA PRO

*) druhy neuvedené v Seznamu odrůd zapsaných ve Státní odrůdové knize

Přehled odrůd vyšlechtěných na VST Zubří od roku 1998

B) Ostatní druhy

- v souladu se šlechtitelskými projekty orientace mimo trav i na jiné plodiny, zejména pohanku a lupinu bílou

Druh	Odrůda	Rok povolení	Udržovatel
Lupina bílá	Zulika	2009	OSEVA PRO
Pohanka obecná	Zita	2009	OSEVA PRO
Pohanka obecná	Zoe	2010	OSEVA VaV
Pohanka obecná	Zamira	2014	OSEVA PRO

Cíle a perspektivy šlechtění ve VST Rožnov-Zubří

Trávy - odolnost vůči abiotickému a biotickému stresu – listové skvrnitosti, *Puccinia graminis subsp. graminicola*, živočišní škůdci, rozdílná úloha endofytů u technických a pícních odrůd

Cíle a perspektivy šlechtění ve VST Rožnov-Zubří

Pohanka obecná - stabilita výnosu, vyšší tolerance vůči chladu, vysoký obsah rutinu, technologická zpracovatelnost

Cíle a perspektivy šlechtění ve VST Rožnov-Zubří

Lupina bílá - vyšší tolerance vůči nepříznivým půdním a klimatickým podmínkám (sucho), vyšší tolerance vůči nejvýznamnějším chorobám (antraknóza, kořenová spála)

DĚKUJI ZA POZORNOST